

2^ο ΓΕΛ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ

2014-2015

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Α ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑ Η ΕΜΠΟΔΙΟ ΣΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Οικουμενική διακήρυξη ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Σύμφωνα με την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (1948), το πρώτο καταστατικό που δηλώνει επίσημα τα τριάντα δικαιώματα που έχει κάθε ανθρώπινο ον, Η διακήρυξη αυτή υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, και αποτελεί σταθμό στην ιστορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την υποστήριξη της ετερότητας.

Είχαν προϋπάρξει ημερομηνίες – γεγονότα σταθμοί στην ιστορία της ανθρωπότητας.

1789: Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη , Γαλλική Επανάσταση

1807: Απαγόρευση του δουλεμπορίου των μαύρων στην Αγγλία.

1833: Διακήρυξη γενικής χειραφέτησης των μαύρων στην Αγγλία.

1863: Κατάργηση της δουλείας στις ΗΠΑ

1945: Δίκη της Νυρεμβέργης: οι γενοκτονίες θα τιμωρούνται ως εγκλήματα πολέμου κατά της ανθρωπότητας.

1948: Οικουμενική διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου: κείμενο το οποίο υιοθετεί η Γενική συνέλευση του οργανισμού Ηνωμένων εθνών και το υπογράφουν όλες οι ευρωπαϊκές χώρες .

1950: Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Διαφύλαξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των θεμελιωδών Ελευθεριών , την οποία υπέγραψε και η Ελλάδα το 1954.

1964: Το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης απονέμεται στον μαύρο Αμερικανό πάστορα Μάρτιν Λούθερ Κινγκ

1991: Κατάργηση του απαρτχάιντ στη Ν.Αφρική.

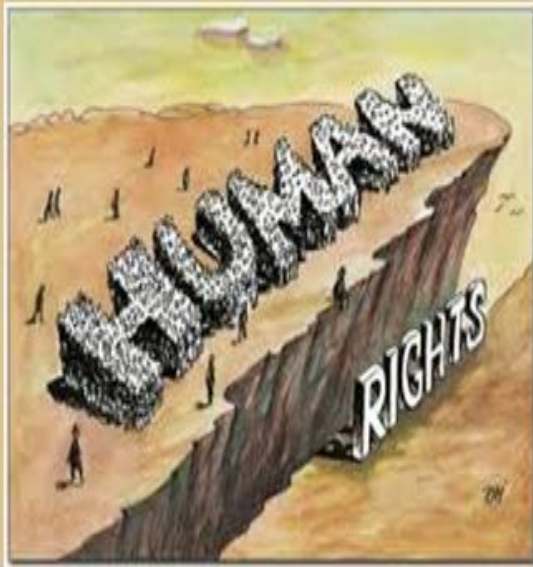
2000. Θεσμοθέτηση πράσινης κάρτας για τους μετανάστες που ζουν στην Ελλάδα.

ΉΞΕΡΕΣ

ότι ΚΑΘΕ άνθρωπος έχει

30

θεμελιώδη

μόνο και μόνο επειδή είναι

Στην Οικουμενική Διακήρυξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αναφέρονται ρητά τα 30 ανθρώπινα δικαιώματα τα οποία θεωρούνται **αναφαίρετα, αδιαπραγμάτευτα και απαραβίαστα** για κάθε ανθρώπινη ύπαρξη, και είναι τα εξής:

1.Είμαστε όλοι γεννημένοι ελεύθεροι και ίσοι : Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση και οφείλουν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με πνεύμα αδελφότητας.

2.Μην κάνεις διακρίσεις : Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλεστεί όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη, χωρίς καμιά απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες ή οποιεσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση. Επίσης δεν είναι επιτρεπτό να γίνεται καμιά διάκριση εξαιτίας του πολιτικού, νομικού ή διεθνούς καθεστώτος της χώρας από την οποία προέρχεται κανείς, είτε πρόκειται για χώρα ή εδαφική περιοχή ανεξάρτητη, υπό κηδεμονία ή υπό εξουσία ή που βρίσκεται υπό οποιονδήποτε άλλο περιορισμό κυριαρχίας.

3.Το δικαίωμα στη ζωή : Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική του ασφάλεια.

4.Όχι σκλαβιά : Κανείς δεν επιτρέπεται να ζει υπό καθεστώς δουλείας, ολικής ή μερικής. Η δουλεία και το δουλεμπόριο υπό οποιαδήποτε μορφή απαγορεύονται.

5.Όχι βασανιστήρια : Κανείς δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε βασανιστήρια ούτε σε ποινή ή μεταχείριση σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική.

6.Έχεις δικαιώματα όπου κι αν πηγαίνεις : Καθένας όπου και αν βρίσκεται, έχει δικαίωμα στην αναγνώριση της νομικής του προσωπικότητας.

7.Είμαστε όλοι ίσοι ενώπιον του νόμου : Όλοι είναι ίσοι απέναντι στο νόμο και έχουν εξίσου δικαίωμα στην προστασία του νόμου, χωρίς καμιά απολύτως διάκριση. Όλοι έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία από κάθε διάκριση που θα παραβίαζε την παρούσα Διακήρυξη και από κάθε πρόκληση για μια τέτοια δυσμενή διάκριση.

8. Τα ανθρώπινα δικαιώματα σου προστατεύονται από το νόμο : Καθένας έχει το δικαίωμα να ασκεί αποτελεσματικά ένδικα μέσα στα αρμόδια εθνικά δικαστήρια κατά των πράξεων που παραβιάζουν τα θεμελιακά δικαιώματα τα οποία του αναγνωρίζουν το Σύνταγμα και ο νόμος.

9.Όχι άδικη κράτηση : Κανείς δεν μπορεί να συλλαμβάνεται, να κρατείται ή να εξορίζεται αυθαίρετα.

10.Το δικαίωμα για δίκη : Καθένας έχει δικαίωμα με πλήρη ισότητα, να εκδικάζεται η υπόθεσή του δίκαια και δημόσια από δικαστήριο ανεξάρτητο και αμερόληπτο, που θα αποφασίσει είτε για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, είτε, σε περίπτωση ποινικής διαδικασίας, για το βάσιμο της κατηγορίας που στρέφεται εναντίον του.

11. Είμαστε πάντα αθώοι μέχρι αποδείξεως του εναντίου : Κάθε κατηγορούμενος για ποινικό αδίκημα πρέπει να θεωρείται αθώος, μέχρι να διαπιστωθεί η ενοχή του σύμφωνα με το νόμο, σε ποινική δίκη. κατά την οποία θα του έχουν εξασφαλιστεί όλες οι απαραίτητες για την υπεράσπισή του εγγυήσεις. Επίσης δεν επιβάλλεται ποινή βαρύτερη από εκείνη που ίσχυε κατά το χρόνο που τελέστηκε η αξιόποινη πράξη.

12.Δικαιώματα στην ιδιωτική ζωή : Κανείς δεν επιτρέπεται να υποστεί αυθαίρετες επεμβάσεις στην ιδιωτική του ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία του, ούτε προσβολές της τιμής και της υπόληψης του. Καθένας έχει το δικαίωμα να τον προστατεύουν οι νόμοι από επεμβάσεις και προσβολές αυτού του είδους.

13. Ελευθερία της μετακίνησης : Καθένας έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί ελεύθερα και να εκλέγει τον τόπο διαμονής του στο εσωτερικό ενός κράτους. Καθένας έχει το δικαίωμα να εγκαταλείπει οποιαδήποτε χώρα ακόμη και τη δική του και να επιστρέφει σε αυτή.

14. Το δικαίωμα στο να αναζητάς ασφαλή τόπο να ζήσεις : Κάθε άτομο που καταδιώκεται έχει το δικαίωμα να ζητά άσυλο και να του παρέχεται άσυλο από άλλες χώρες.

15.Δικαίωμα στην εθνικότητα : Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιθαγένεια του, ούτε το δικαίωμα να αλλάξει ιθαγένεια.

16.Γάμος και οικογένεια : Από τη στιγμή που θα φθάσουν σε ηλικία γάμου, ο άνδρας και η γυναίκα, χωρίς κανέναν περιορισμό εξαιτίας της φυλής, της εθνικότητας ή της θρησκείας, έχουν το δικαίωμα να παντρεύονται και να ιδρύουν οικογένεια. Και οι δύο έχουν ίσα δικαιώματα ως προς το γάμο, κατά τη διάρκεια του γάμου και κατά τη διάλυσή του. Η οικογένεια είναι το φυσικό και βασικό στοιχείο της κοινωνίας, και έχει το δικαίωμα προστασίας από την κοινωνία και το κράτος.

17.Το δικαίωμα στα δικά σου πράγματα : Κάθε άτομο μόνο του ή με άλλους μαζί, έχει το δικαίωμα της ιδιοκτησίας. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιδιοκτησία του.

18.Ελευθερία της σκέψης : Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας. Στο δικαίωμα αυτό περιλαμβάνεται η ελευθερία για την αλλαγή θρησκείας ή πεποιθήσεων, όπως και η ελευθερία να εκδηλώνει κανείς τη θρησκεία του ή τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις, μόνος ή μαζί με άλλους, δημόσια ή ιδιωτικά, με τη διδασκαλία, την άσκηση, τη λατρεία και με την τέλεση θρησκευτικών τελετών.

19. Ελευθερία της έκφρασης : Καθένας έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης, που σημαίνει το δικαίωμα να μην υφίσταται δυσμενείς συνέπειες για τις γνώμες του και το δικαίωμα να αναζητά, να παίρνει και να διαδίδει πληροφορίες και ιδέες, με οποιοδήποτε μέσο έκφρασης και από όλο τον κόσμο.

20.Το δικαίωμα στις δημόσιες συγκεντρώσεις : Καθένας έχει το δικαίωμα να συνέρχεται και να συνεταιρίζεται ελεύθερα και για ειρηνικούς σκοπούς. Κανείς δεν μπορεί να υποχρεωθεί να συμμετέχει σε ορισμένα σωματεία.

21.Το δικαίωμα στη δημοκρατία : Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στη διακυβέρνηση της χώρας του, άμεσα ή έμμεσα, με αντιπροσώπους ελεύθερα εκλεγμένους. Καθένας έχει το δικαίωμα να γίνεται δεκτός υπό ίσους όρους στις δημόσιες υπηρεσίες της.

22.Κοινωνική ασφάλιση : Κάθε άτομο ως μέλος του κοινωνικού συνόλου έχει δικαίωμα κοινωνικής προστασίας. Η κοινωνία με την εθνική πρωτοβουλία και τη διεθνή συνεργασία, ανάλογα πάντα με την οργάνωση και τις οικονομικές δυνατότητες κάθε κράτους, έχει χρέος να εξασφαλίσει την ικανοποίηση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρέπεια και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

23.Δικαιώματα εργαζομένων : Καθένας έχει το δικαίωμα να εργάζεται και να επιλέγει το επάγγελμά του, να έχει δίκαιες και ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας και να προστατεύεται από την ανεργία.

24.Το δικαίωμα στο παιχνίδι : Καθένας έχει το δικαίωμα στην ανάπαυση, σε ελεύθερο χρόνο και ιδιαίτερα σε λογικό περιορισμό του χρόνου εργασίας και σε περιοδικές άδειες με πλήρεις αποδοχές.

25.Φαγητό και στέγη για όλους : Καθένας έχει το δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο ικανό να εξασφαλίσει στον ίδιο και στην οικογένειά του υγεία και ευημερία και ειδικότερα τροφή, ρουχισμό, κατοικία, ιατρική περίθαλψη, όπως και τις απαραίτητες κοινωνικές υπηρεσίες.

26.Το δικαίωμα στην εκπαίδευση : Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται δωρεάν τουλάχιστον στη στοιχειώδη και βασική βαθμίδα της. Η στοιχειώδης εκπαίδευση είναι υποχρεωτική.

27.Δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας : Καθένας έχει το δικαίωμα να προστατεύονται τα ηθικά και υλικά συμφέροντά του που απορρέουν από κάθε είδους επιστημονική, λογοτεχνική ή καλλιτεχνική παραγωγή.

28.Ένας δίκαιος και ελεύθερος κόσμος : Καθένας έχει το δικαίωμα σε μια κοινωνική και διεθνή τάξη, μέσα στην οποία τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη να μπορούν να πραγματοποιούνται σε όλη τους την έκταση.

29.Υπευθυνότητα : Το άτομο έχει καθήκοντα απέναντι στην κοινότητα μέσα στα πλαίσια της οποίας και μόνο είναι δυνατή η ελεύθερη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

30.Κανείς δεν μπορεί να σας αφαιρέσει αυτά τα δικαιώματα : Καμιά διάταξη της παρούσας Διακήρυξης δεν μπορεί να ερμηνευθεί ότι παρέχει σε ένα κράτος, σε μια ομάδα ή σε ένα άτομο οποιοδήποτε δικαίωμα να επιδίδεται σε ενέργειες ή να εκτελεί πράξεις που αποβλέπουν στην άρνηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που εξαγγέλλονται σε αυτήν.

Όλοι οι άνθρωποι ,όμως, λίγο πολύ είμαστε ρατσιστές . Έχουμε μεγαλώσει με προκαταλήψεις, δηλαδή αρνητικές αντιλήψεις και εικόνες για άτομα άλλων ομάδων. Είμαστε ρατσιστές συνήθως προς τα άτομα που έχουν διαφορετική ενδυμασία, φυλή, ηλικία, θρησκεία, χώρα προέλευσης, διαφορετικό κοινωνικό στρώμα ή ακόμα και σε άτομα που έχουν προβλήματα υγείας. Οι κατηγοριοποιήσεις που είναι μέρος της ανθρώπινης σκέψης (κατηγορίες πραγμάτων, δέντρων, φυτών, ζώων, ανθρώπων) απλοποιούν τον πολύπλοκο κόσμο και διευκολύνουν στη διαχείριση των πληροφοριών. Έτσι δημιουργούνται κατηγορίες ανθρώπων στις οποίες αποδίδονται κάποια χαρακτηριστικά γνωρίσματα με βάση αυτά οι άνθρωποι συγκρίνουν και αξιολογούν τους «διαφορετικούς» άλλους με προκαθορισμένα και ανορθολογικά κριτήρια μη σεβόμενοι την ετερότητα, καταπατώντας τα ανθρώπινα δικαιώματα και δημιουργώντας προβλήματα και εμπόδια στις διαμαρτυρικές ανθρώπινες σχέσεις. Αυτές οι ανθρώπινες συμπεριφορές και κοινωνικές πρακτικές έχουν ως πυρήνα παγιωμένες κοινωνικές ρατσιστικές αντιλήψεις, οι οποίες δεν θα έπρεπε στον 21^ο αιώνα να είναι αποδεκτές από σκεπτόμενους πολίτες.

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

Ρατσισμός είναι ένα σύνθετο φαινόμενο που οικοδομείται τόσο από στερεότυπα όσο και από προκαταλήψεις. Ορίζεται ως η προκατάληψη έναντι μίας φυλετικής, εθνικής, κοινωνικής, θρησκευτικής κτλ ομάδας και εκδηλώνεται με τη δυσμενή διάκριση, την περιθωριοποίηση και τον κοινωνικό αποκλεισμό αυτής της ομάδας. Ο αποκλεισμός μάλιστα παίρνει θεσμική μορφή όταν βασίζεται σε ειδικούς νόμους και μηχανισμούς που θεσπίζει το κράτος.

Στις κοινωνικές επιστήμες ο ρατσισμός δεν οριζόταν πάντα με τον ίδιο τρόπο. Σύμφωνα με τον «κλασικό» ορισμό (μέχρι τις αρχές του 20^{ου} αιώνα), ο ρατσισμός προϋποθέτει:

(α) την ύπαρξη ανθρώπων με διαφορετικά φυλετικά χαρακτηριστικά (π.χ χρώμα επιδερμίδας, κατατομή προσώπου κ.τ.λ)στους οποίους αποδίδονται κοινά πολιτισμικά και νοητικά χαρακτηριστικά.

(β) την πεποίθηση ότι αυτή η πολιτισμική ομάδα είναι κατώτερη και

(γ) τον αποκλεισμό ή ακόμη και την εξόντωση της ομάδας με αυτά τα χαρακτηριστικά.

Από το 1960 και μετά οι κοινωνικού επιστήμονες (κοινωνιολόγοι, κοινωνικοί ανθρωπολόγοι και ψυχολόγοι) εξετάζουν την έννοια της φυλής και τη σχέση της με τον πολιτισμό ή τα ψυχολογικά χαρακτηριστικά των ανθρώπων. Υποστηρίζουν ότι η έννοια της φυλής αποτελεί μία αυθαίρετη «κατασκευή» η οποία δεν έχει σχέση με τον πολιτισμό ή με τα επίπεδα νοημοσύνης των φυλετικών ομάδων και αποσκοπεί στην παραπλάνηση των ανθρώπων και στη νομιμοποίηση των σχέσεων εξουσίας.

Οι προσπάθειες επιστημόνων (π.χ ανθρωπολόγων, κοινωνιολόγων, ψυχολόγων, ιστορικών κ.τ.λ)να συνδέσουν τα φυλετικά χαρακτηριστικά με κοινωνικές ή και ψυχολογικές παραμέτρους χρησιμοποιώντας τα εργαλεία της επιστήμης (όπως για παράδειγμα την στατιστική για τον υπολογισμό της διαφοράς του επιπέδου νοημοσύνης μεταξύ μαύρων και λευκών)κατατάσσονται σε αυτό που η πλειονότητα των κοινωνικών επιστημόνων αποκαλεί «επιστημονικό ρατσισμό».

Τόσο στην πρώτη διακήρυξη της UNESCO, που συντάχθηκε κυρίως από κοινωνικούς επιστήμονες , όσο και στη δεύτερη (1951) στην σύνταξη της οποίας συμμετείχαν και πολλοί επιστήμονες από τον χώρο της γενετικής και της φυσικής ανθρωπολογίας επισημαίνεται ότι η λέξη «φυλή» στερείται ουσιαστικού περιεχομένου και με την έννοια αυτή οι φυλετικές θεωρίες είναι επιστημονικά αβάσιμες. (Ζ.Παπαδημητρίου,2000:36)

Δεν υπάρχει επομένως καμιά επιστημονική απόδειξη που να συνδέει οποιοδήποτε φυλετικό χαρακτηριστικό με κληρονομική ανωτερότητα ή κατωτερότητα κάποιων ομάδων. Για τους κοινωνιολόγους οι διαμορφωμένες κοινωνικές στάσεις που επηρεάζουν την συμπεριφορά των ανθρώπων είναι περισσότερο σημαντικές από τις φυσικές τους διαφορές.

Σημειώνεται ότι για τους σύγχρονους κοινωνικούς επιστήμονες και τους κοινωνιολόγους ιδιαίτερα ο όρος «**κοινωνικός ρατσισμός**» είναι ο πιο ενδεδωγμένος, γιατί συμπεριλαμβάνει και άλλα χαρακτηριστικά (εκτός από το χρώμα) που αποτελούν κριτήρια αξιολόγησης του «διαφορετικού» άλλου (π.χ. φύλο, ηλικία, εθνότητα, θρησκευτική ταυτότητα, σεξουαλικές προτιμήσεις, σωματικές αναπηρίες, κ.α.). Τα κριτήρια αυτά κατασκευάζονται κοινωνικά και διαφοροποιούνται ανάλογα με την κοινωνία και την εποχή.

Ιστορική αναδρομή

- Εκδηλώσεις ρατσισμού συναντούμε στην αρχαιότητα με το διαχωρισμό των ανθρώπων σε ελεύθερους και δούλους. Ο ρατσισμός αργότερα κυριάρχησε ως ιδεολογία και χαρακτήρισε ολόκληρες εποχές στη μακρά ιωνη ιστορία του ανθρώπου (αποικιοκρατία – ναζιστική Γερμανία).

Σήμερα, ο ρατσισμός έρχεται να ενισχύσει το γενικότερο κλίμα των αντιθέσεων και συγκρούσεων που κυριαρχεί στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων

Το φαινόμενο του κοινωνικού ρατσισμού εμφανίζεται με ποικίλες μορφές, σε όλους σχεδόν τους τομείς της καθημερινής ζωής του κάθε ανθρώπου. Μερικές από τις μορφές του είναι οι εξής:

- **Φυλετικός ρατσισμός:** Διακρίσεις εις βάρος των ανθρώπων με γνώμονα τη φυλή στην οποία ανήκουν, με σημαντικότερο παράδειγμα αυτό της μαύρης φυλής, που έχει γνωρίσει κατά το παρελθόν βίαιη υποδούλωση, δολοφονικές διώξεις, καθώς και μια συνεχή υπονόμευση και υποτίμηση της αξίας της.

Σύμφωνα με τον ρατσισμό υπάρχουν φυλές με φυσική και πνευματική ανωτερότητα οι οποίες έχουν αναφαίρετο δικαίωμα προόδου σε βάρος των κατώτερων φυλών που από την φύση τους είναι προορισμένες να ζουν σε καθεστώς σκληρής εκμετάλλευσης. Στηρίχθηκε σε μία αντιεπιστημονική θεωρία της υπεροχής ορισμένων φυλών και στα πλαίσια του σημειώθηκαν απάνθρωπες ενέργειες έναντι των φυλών που κρίθηκαν κατώτερες. η εμφάνισή του συνδέεται με την αποικιοκρατία και τον θεσμό της δουλείας κατά την διάρκεια ανακάλυψης των χωρών του Τρίτου Κόσμου και εμφανίστηκε ως πρόσχημα για να αιτιολογηθεί η εκμετάλλευση των ιθαγενών, της Αφρικής, της Ασίας και της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής. Είναι η αντίληψη ότι οι άνθρωποι δεν είναι όλοι ίσοι μεταξύ τους, αλλά διαχωρίζονται σε ανώτερους και κατώτερους, διακρινόμενοι είτε από το χρώμα του δέρματος, είτε από την εθνικότητα, είτε από τη θρησκεία. Επίσης ορίζουμε το δόγμα που αναπτύσσεται με σύνδεσμο συγκεκριμένα γνωρίσματα (εθνικά, θρησκευτικά, πολιτιστικά κ.λπ.) προκειμένου να αναγάγει μια ομάδα (κοινωνική, φυλετική, θρησκευτική), ως υπέριστη άλλων.

Επίσης ρατσισμός είναι να θεωρούμε κάποιους ανθρώπους άξιους περιφρόνησης, λόγω της φυλετικής ή εθνικής τους καταγωγής. Είναι μια συμπεριφορά που παρουσιάζουν οι κοινωνίες και είναι ένα διαχρονικό φαινόμενο. Ρατσισμός σημαίνει καχυποψία ακόμα και περιφρόνηση απέναντι στα άτομα που έχουν διαφορετικά φυσικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά από ότι οι άλλοι άνθρωποι. Η λέξη αυτή χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις πράξεις μιας ομάδας ανθρώπων εναντίον μίας άλλης ομάδας. Σήμερα, η λέξη ρατσισμός χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις πράξεις μιας ομάδας ανθρώπων εναντίον μίας άλλης ομάδας. Έτσι, οι ρατσιστές υποστηρίζουν την διαφορετικότητα των φυλών. Επίσης, οι φυλετικοί ρατσιστές θεωρούν μία συγκεκριμένη ομοιογενή ομάδα ανθρώπων ως ανώτερη, π.χ. θεωρούν τους "λευκούς" ανθρώπους ανώτερους από τους "μαύρους". Ο ρατσισμός θεωρείται παραβίαση του θεμελιώδους δικαιώματος του ανθρώπου στην ισότητα στους τομείς της εργασίας, της πολιτικής, της οικονομίας και άλλων παραγόντων της καθημερινότητας.

Από τα χαρακτηριστικότερα παραδείγματα ρατσισμού αποτελούν οι πεποιθήσεις του Αδόλφου Χίτλερ, ο οποίος πίστευε ότι η ξανθή Άρεια φυλή (άνθρωποι που κατάγονται από τη φυλή των Αρείων) έχει δικαίωμα να κυριαρχεί στον πλανήτη, εις βάρος όλων των άλλων.

Σπουδαίοι αγωνιστές κατά του ρατσισμού, αναγνωρισμένοι παγκοσμίως, και μάλιστα χωρίς χρήση βίας, είναι οι βραβευμένοι με βραβείο Νόμπελ, Νέλσον Μαντέλα που αγωνίσθηκε κατά του Απαρτχάιντ. Πρώτος ελεύθερος πρόεδρος της Ν.Αφρικής (1991). Η Ν.Αφρική από το 1948 είχε ρατσιστική δικτατορία γνωστή ως απαρτχάιντ (ο καθένας χωριστά). Η λευκή μειοψηφία εκμεταλλευόταν τον μαύρο πληθυσμό με τον πιο άγριο τρόπο. Και ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ που αγωνίστηκε ενάντια των φυλετικών διακρίσεων στις ΗΠΑ. Αμερικανός ιερέας, μεγάλος μαχητής κατά του ρατσισμού. Πήρε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 1964. Έλεγε «Έχω ένα όνειρο: Μια μέρα τα παιδιά μου θα ζουν σε αυτό το έθνος χωρίς να τα κρίνουν από το χρώμα του δέρματός τους, αλλά από την ποιότητα του χαρακτήρα τους». Δολοφονήθηκε το 1968.

Σύμφωνα με επιστημονικές μελέτες, τέτοιες πεποιθήσεις έχουν αποδειχτεί λανθασμένες, οι οποίες αποδεικνύουν πώς όλοι οι άνθρωποι έχουν τον ίδιο πρόγονο, με αποτέλεσμα να έχουν τις ίδιες νοητικές και φυσιολογικές ικανότητες. Είναι επίσης κατά 99,9% ίδιοι από άποψη DNA. Όπως σημειώνει ο J Comas, : "...ο ρατσισμός διαφέρει σημαντικά της απλής παραδοχής ή επιστημονικής και αντικειμενικής μελέτης του γεγονότος της ύπαρξης των φυλών καθώς και ανθρωπίνων ομάδων με ίσως βιολογικές ανισότητες. Το επικίνδυνο σημείο του ρατσισμού είναι ότι την όποια ίσως ανισότητα τη θεωρεί απόλυτη και αμετάβλητη και ότι μια φυλή (ράτσα) είναι εγγενώς από την ίδια τη φύση της ανώτερη ή κατώτερη από μία άλλη, ανεξάρτητα των φυσικών συνθηκών περιβάλλοντος ή άλλων κοινωνικών συντελεστών ενός τέτοιου φαινομενικού αποτελέσματος".

- **εθνικός ρατσισμός**,. Διακρίσεις που βασίζονται στην αβάσιμη πεποίθηση της υπεροχής ορισμένων εθνών ή φυλών έναντι άλλων, που καταλήγουν συχνά σε ακραίες βιαιότητες. Στον εθνικό ρατσισμό εντάσσεται και η αρνητική υποδοχή και κακομεταχείριση μεταναστών και προσφύγων στις χώρες όπου προσφεύγουν αναζητώντας ασφάλεια και μια καλύτερη ποιότητα ζωής. Οι Έλληνες έχουν υποστεί κατά καιρούς πολλές τέτοιες ανάρμοστες συμπεριφορές από τους γηγενείς των περιοχών που μετανάστευαν είτε για οικονομικούς λόγους είτε για ένα καλύτερο μέλλον . Στην ουσία τέτοια φαινόμενα είναι αποτελέσματα της έλλειψης παιδείας και του χαμηλού μορφωτικού επιπέδου των γηγενών, οι οποίοι δεν μπορούν να δεχτούν το διαφορετικό. Κι αυτό γιατί οι απαίδευτοι γίνονται εύκολα θύματα προπαγάνδας. Δεν μπορούν να κρίνουν. Οι επιτήδριοι μπορούν να καλλιεργήσουν στους ανθρώπους αισθήματα κατωτερότητας ή να τους φανατίσουν εναντίον άλλων ομάδων. Μπορούν λοιπόν να εξαλειφθούν κυρίως με την αναβάθμιση της εκπαίδευσης αλλά και μέσω προσωπικών βιωμάτων όπως ταξιδιών και βιβλίων.
- Ο **θρησκευτικός ρατσισμός**, δηλαδή η αντίληψη ότι μία θρησκεία είναι η μόνη αληθινή και πρέπει να επικρατήσει έναντι των υπολοίπων. Πολλοί άνθρωποι πιστεύουν σε

διάφορες θρησκείες. Αυτό φυσικά δεν τους κάνει ανώτερους οι κατώτερους από κάποιους άλλους, μιας και όλοι είναι απλά άνθρωποι, ίδιοι, απλά με διαφορετικά πιστεύω και χαρακτηριστικά. Ο καθένας είναι ελεύθερος να πιστεύει σε όποια θρησκεία τον εκφράζει καλύτερα, και κανένας δεν είναι ικανός να κρίνει τους υπόλοιπους με βάση τα θρησκευτικά τους πιστεύω.

- Ο **σεξισμός** θεωρείται κοινώς η διάκριση εναντίον ανθρώπων βασισμένη στο φύλο τους ή τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό παρά στα ατομικά τους λάθη, αλλά μπορεί επίσης να αναφέρεται οποιαδήποτε ή σε όλες τις διαφοροποιήσεις που βασίζονται στο φύλο ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό. Ο όρος προέρχεται από τη λατινική λέξη *sexus*=φύλο και -ισμός. Ο σεξισμός μπορεί να αναφέρεται σε τρεις λεπτά διαφοροποιημένες πίστεις ή συμπεριφορές:

Την πίστη πως το ένα φύλο είναι ανώτερο του άλλου.

Την πίστη πως οι άντρες και οι γυναίκες είναι πολύ διαφορετικοί και ότι αυτό πρέπει να αντανακλάται έντονα στην κοινωνία, τη γλώσσα, τα σεξουαλικά δικαιώματα, και το νόμο. Μπορεί επίσης να αναφέρεται απλά στο μίσος απέναντι στις γυναίκες (μισογυνισμό) ή λιγότερο κοινά, μίσος απέναντι στους άντρες (μισανδρισμός). Τα σεξιστικά «πιστεύω» είναι ένα είδος υλομορφισμού, που υποστηρίζει πως τα άτομα μπορούν να κατανοηθούν (και συχνά κριθούν) με βάση τα χαρακτηριστικά της ομάδας στην οποία ανήκουν – στην περίπτωση αυτή την ομάδα του φύλου τους (ανδρική ή

γυναικεία). Αυτό υποθέτει πως όλα τα άτομα ανήκουν καθαρά σε μία κατηγορία «αρσενικού» ή «θηλυκού». Ο σεξισμός εναντίον των γυναικών αποκαλείται συχνά σωβινισμός, αν και ο σωβινισμός είναι στην πραγματικότητα ένας ευρύτερος όρος για κάθε ακραία και άλογη τυφλή αφοσίωση εκ μέρους μιας ομάδας στην οποία κάποιος ανήκει, ιδιαίτερα όταν η τυφλή αυτή αφοσίωση εμπεριέχει μοχθηρία και μίσος έναντι μιας αντίπαλης ομάδας. Αν και η θεωρία πως οι γυναίκες είναι ανώτερες των αντρών είναι επίσης σεξισμός, μόνο στα πρόσφατα χρόνια άρχισε να αναπτύσσεται ενημερότητα αυτού του «αντίστροφου σεξισμού» στον δημόσιο διάλογο. Μερικές μορφές σεξουαλικής διάκρισης είναι παράνομες σε πολλές χώρες, αλλά σχεδόν όλες οι χώρες έχουν νόμους που παρέχουν ειδικά δικαιώματα, προνόμια ή ευθύνες στο ένα φύλο.

Μερικοί θεωρητικοί των φύλων ερμηνεύουν το γεγονός ότι οι ομοφυλοφιλικές σχέσεις μεταξύ ανδρών προκαλούν συχνά εντονότερες αντιδράσεις στους ομοφοβικούς απ' ότι οι σχέσεις μεταξύ γυναικών (λεσβιακές), κάτι που σημαίνει ότι το ομοφοβικό άτομο αισθάνεται απειλούμενο από την παρατηρούμενη ανατροπή του παραδείγματος φύλων στην σεξουαλική δραστηριότητα μεταξύ ανδρών.

Σύμφωνα με τον D. A. Miller, «Το μόνο αναγκαίο περιεχόμενο της ανδρικής ετεροφυλοφιλίας δεν είναι μια επιθυμία για γυναίκες, αλλά η άρνηση της επιθυμίας για άνδρες. Αυτή η αναγκαία άρνηση είναι τέτοια που οι ετεροφυλόφιλοι άνδρες ακλόνητα χρειάζονται τους ομοφυλόφιλους άνδρες, τους οποίους βιαίως στρατολογούν (ως αντικείμενο των επιθέσεών τους ή, στην καλύτερη περίπτωση, των αστείων τους) για να εισέλθουν σε μια πόλωση που εξορκίζει την "γυναίκα" στον άντρα, απονέμοντάς την σε μια τάξη ανδρών που μπορούν να θεωρηθούν πως δεν είναι καθόλου "άνδρες"».

Βλέπουν δηλαδή τον λόγο που η ανδρική ομοφυλοφιλία τυγχάνει χειρότερης αντιμετώπισης απ' ότι η γυναικεία, ως σεξιστικό, δηλαδή ως προς την υποβόσκουσα πίστη πως οι άντρες είναι ανώτεροι των γυναικών και επομένως ένας άντρας που «αντικαθιστά» τη γυναίκα με άλλον άντρα σε μια σεξουαλική πράξη υποβάλλει τον εαυτό του σε κατωτερότητα.

Sexism is a social disease

- **Σοβινισμός** υπερβολική και άκρατη φιλοπατρία που εκδηλώνεται με μισαλλοδοξία και επιθετικότητα προς άλλους λαούς. Είναι γνωστή η ρήση του Ντε Γκωλ, που φαίνεται να απαντά σε αυτό το ερώτημα: «Πατριωτισμός είναι όταν βάζεις πάνω απ' όλα την αγάπη για τη χώρα σου. Εθνικισμός είναι όταν βάζεις πάνω απ' όλα το μίσος για τις άλλες». Είναι γνωστό επίσης ότι ο όρος «**σοβινισμός**» σημαίνει τον υπερβολικό, πολεμοχαρή και φανατικό εθνικισμό και προέρχεται από τον γραφικό, ξεχασμένο ήδη στην εποχή του, γάλλο στρατιώτη της εποχής του Ναπολέοντα, τον Nicolas Chauvin.
- Ο **κοινωνικός ρατσισμός**, Στο πλαίσιο του κοινωνικού ρατσισμού εντάσσονται, οι εχθρικές επιθέσεις απέναντι σε ανίσχυρες και αδύνατες ομάδες που διαφέρουν ως προς τον τρόπο ζωής, θρησκείας, αντιλήψεων, ερωτικών επιλογών και φύλου. Περιλαμβάνει διακρίσεις εις βάρος: των γυναικών, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των ομοφυλόφιλων, των μειονοτήτων. Ενώ, διευρύνεται σημαντικά, αν ληφθεί υπόψη πως κάθε είδους διάκριση των πολιτών ανάλογα με την οικονομική και κοινωνική τους θέση,

το επάγγελμα, το πνευματικό και πολιτιστικό τους υπόβαθρο, την πολιτική τους ιδεολογία, τη σωματική εμφάνιση, την ενδυμασία, τον τρόπο ζωής και τη νοητική τους ικανότητα, συνιστά έκφανση κοινωνικού ρατσισμού.

Αίτια κοινωνικού ρατσισμού. Αρχικά το διαφορετικό προκαλεί φόβο και ανασφάλεια στους ανθρώπους γιατί οι άνθρωποι διαπαιδωνούνται από μικρή ηλικία με στερεότυπα και προκαταλήψεις για τους διαφορετικούς συνανθρώπους τους.

Στερεότυπα: όλες οι αντιλήψεις που έχουν εμπεδωθεί στην κοινή γνώμη και δεν παίρνουν υπόψη τους τα δεδομένα της εμπειρίας, αλλά χρησιμεύουν για να κρίνουν και να αξιολογήσουν τα πράγματα με βάση μια εκ των προτέρων καθορισμένη οπτική γωνία. Ο όρος στερεότυπα αναφέρεται στις αντιλήψεις που έχουμε ως αποτέλεσμα προκαταλήψεων απέναντι σε άλλα άτομα ή ομάδες. Τα στερεότυπα είναι σταθερές ταξινομημένες αντιλήψεις οι οποίες εσωτερικεύονται αυθόρμητα, ασυνείδητο τρόπο ή συνειδητά από το άμεσο περιβάλλον, θεωρούνται αυτονόητα και γίνονται δεκτά από άτομα και ομάδες χωρίς να έχουν υποβληθεί σε λογική επεξεργασία. Οι άνθρωποι τείνουν να έχουν μία προκαθορισμένη στερεότυπη γνώση και κρίση για τις συμπεριφορές άλλων ομάδων και λαών. Π.χ Οι βόρειοι είναι ψυχροί , οι Μεσογειακοί λαοί είναι θερμόαιμοι, οι αλλοδαποί εγκληματίες, οι γερμανοί οργανωτικοί και οι γυναίκες ευαίσθητες.

Προκαταλήψεις: Προκατάληψη είναι μια αρνητική γνώμη ή άποψη, σύμφωνα με την ψυχολογία, η οποία έχει σχηματιστεί κατά έναν μη αντικειμενικό-επιστημονικό τρόπο. Συχνά σχηματίζεται ως αποτέλεσμα έλλειψης πληροφόρησης ή μειωμένης αντίληψης. Προκαταλήψεις είναι για παράδειγμα διάφορες στέρεες πεποιθήσεις που έχει ο άνθρωπος, όχι μέσα από τη γνώση (δηλ. από την αλήθεια), αλλά από διάφορες κατά καιρούς δεισιδαιμονίες, δοξασίες, μυστικισμούς, θρησκοληψίες, τελολογίες, εσχατολογίες, μεταφυσικές πεποιθήσεις, ρατσισμούς, εθνικισμούς, κ.λ.π.

Όπως κάθε φαινόμενο έτσι και ο ρατσισμός έχει τα **αίτια** του. Μέσω της κοινωνικής εκμάθησης, που πραγματοποιείται με την διαδικασία της κοινωνικοποίησης, οι προκαταλήψεις μεταδίδονται από γενιά σε γενιά, όπως και άλλες συνήθειες και συμπεριφορές. Η επανάληψη και η συνήθεια ως μηχανισμοί μεταβίβασης των προκαταλήψεων έχουν βαρύνουσα σημασία. Συνήθως οι προκαταλήψεις εκφράζονται στο πλαίσιο της οικογένειας, του σχολείου ή των ΜΜΕ. Τα αίτια του ρατσισμού είναι ποικίλα και λίγο-πολύ γνωστά από το παρελθόν, καθώς η ανθρωπότητα δεν παραδειγματίστηκε από τις εμπειρίες του παρελθόντος και ο ρατσισμός αναβιώνει την έλλειψη παιδείας και την πνευματική φτώχεια.

- ❖ **Κοινωνικά:** Η έλλειψη ανθρωπιστικής παιδείας και η πνευματική φτώχεια. Από την στιγμή που τα άτομα δεν διδάσκονται την αξία της ισότητας, της δικαιοσύνης, της ειρήνης, του σεβασμού είναι εύκολο να παρασυρθούν από ρατσιστικές αντιλήψεις. Παράλληλα το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο περιορίζει τους ορίζοντες των ανθρώπων και αδρανοποιεί την σκέψη τους με αποτέλεσμα να χειραγωγούνται εύκολα και να υιοθετούν άκριτα κάθε είδους στερεότυπο. Η κρίση των αξιών, όπως η ανηθικότητα, ο ανταγωνισμός, η γενικότερη αμφισβήτηση των ανθρωπιστικών ιδανικών καλλιεργούν το μίσος στις ψυχές των ανθρώπων και δημιουργεί εμπόδια στην ανάπτυξη των κοινωνικών σχέσεων.
- ❖ **Ψυχοδυναμικά:** Τα συμπλέγματα ανωτερότητας ή κατωτερότητας που φέρουν τα άτομα ή και ολόκληροι λαοί καλλιεργούν επίσης το φθόνο και το μίσος. Συχνά οι διαφορετικοί άλλοι χρησιμοποιούνται ως εξιλαστήρια θύματα, όταν κάποιες κοινωνικές ομάδες στρέφουν την επιθετικότητά τους προς άλλες οι οποίες δεν έχουν σχέση με τα βαθύτερα αίτια της επιθετικότητας αυτής. Στους διαφορετικούς "άλλους" φορτώνουμε ασυνείδητα όλα τα δεινά της ζωής μας, όπως οι Εβραίοι της Παλαιάς Διαθήκης (Λευτικόν 16:20-22) φόρτωσαν στον τράγο τις αμαρτίες τους και τον ξαπόστειλαν στο δάσος ("Αποδιοπομπαίος τράγος"). Μεταθέτουμε δηλαδή μέσω του μηχανισμού άμυνας την ευθύνη για την θέση μας σε μια ομάδα που βρίσκεται σε δυσμενέστερη κατάσταση από την δικιά μας και αυτό το κάνουμε λόγω των στερεοτύπων που μας εμποδίζουν να σκεφτούμε λογικά. Σύμφωνα με την βιβλιογραφία, τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις που έχουν ως βάση τα ψυχοδυναμικά αίτια και την αυταρχική προσωπικότητα σε αντίθεση με αυτά που βασίζονται σε οικονομικά ή σε λάθος πληροφορίες είναι αυτά που αντιστέκονται περισσότερο σε οποιαδήποτε προσπάθεια αλλαγής.
- ❖ **Οικονομικά:** Πολλές φορές οι αντιλήψεις που θεμελίωσαν τα εκάστοτε φαινόμενα ρατσισμού δημιουργήθηκαν ως προφάσεις για την οικονομική κυρίως, αλλά και κάθε είδους εκμετάλλευση διαφόρων λαών, όπως για παράδειγμα ο φυλετικός ρατσισμός κατά των μαύρων είναι ένα ιδεολόγημα που δημιουργήθηκε για να δικαιολογήσει την εκμετάλλευση των λαών της Αφρικής από τους λευκούς. Προκειμένου να υλοποιηθεί το σχέδιο περί χρησιμοποίησης των πόρων που ανέκαθεν ανήκαν σε αυτούς τους λαούς από τους Αμερικανούς, βαυκαλίστηκαν με την ιδέα της κατωτερότητας των μαύρων λαών έναντι των λευκών. Οι κάθε είδους πολιτικές σκοπιμότητες όπως οι επεκτατικές βλέψεις μιας χώρας σε βάρος άλλης ή η έντεχνη μετάθεση των ευθυνών για την ύπαρξη σοβαρών οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων σε συγκεκριμένες ομάδες. Για παράδειγμα οι μετανάστες κατηγορούνται συνήθως σε μια χώρα για την όξυνση της ανεργίας ή την έξαρση της βίας, ενώ αποκρύπτεται η ανικανότητα της πολιτικής ηγεσίας

να δώσει λύσεις. Σημαντικό είναι να σημειωθεί πως οι μετανάστες δεν είναι οι υπαίτιοι της κατάστασης που βιώνει την δεδομένη στιγμή η χώρα μας αλλά είναι προϊόν λαθεμένων χειρισμών από την μεριά των ίδιων των ελλήνων, απλώς οι ξένοι αποτέλεσαν για ακόμη μία φορά τον αποδιοπομπαίο τράγο της υπόθεσης.

- ❖ **Πολιτικά:** Ο φανατισμός, θρησκευτικός ή εθνικός, που υποκινείται επίσης από ποικίλες σκοπιμότητες, οικονομικές ή πολιτικές. Πολλές φορές διάφορες παρατάξεις προκειμένου να επικρατήσουν έναντι άλλων φανατίζουν την κοινή γνώμη στρέφοντας την εναντίον τους. Πολιτικοί λόγοι λοιπόν καθώς και λόγοι επικράτησης ωθούν μία μερίδα ανθρώπων στην καλλιέργεια του ρατσισμού. Τέλος οι τραυματικές εμπειρίες του παρελθόντος που στηρίζονται στις μακραίωνες διαμάχες ανάμεσα σε κάποιους λαούς.

Ρατσισμός κατά των έγχρωμων

Εγώ όταν γεννήθηκα ήμουν μαύρος, όταν μεγάλωσα ήμουν μαύρος, όταν κάθομαι στον ήλιο είμαι μαύρος, όταν κρυώνω είμαι μαύρος, όταν τρομάζω είμαι μαύρος, όταν πεθάνω είμαι μαύρος... Εσύ όταν γεννήθηκες ήσουν ροζ, όταν μεγάλωσες ήσουν άσπρος, όταν κάθεσαι στον ήλιο είσαι κόκκινος, όταν κρυώνεις είσαι μπλε, όταν τρομάζεις είσαι κίτρινος, όταν αρρωσταίνεις είσαι πράσινος, όταν πεθάνεις είσαι γκρι... Και έχεις το θράσος να λες εμένα “Έγχρωμο” ε???

Απαρτχάιντ

Το απαρτχάιντ (apartheid), όρος από τη αφρικάνικη γλώσσα και τα ολλανδικά που σημαίνει διάκριση , ήταν μια πολιτική φυλετικού διαχωρισμού , που θεσπίστηκε το 1948 στη νότιο Αφρική. Απαγόρευση μикτών γάμων . Κατάταξη και καταγραφή του πληθυσμού, με βάση τη φυλή. Αποκλειστικότητα των λευκών , στην κυριότητα και την κατοχή γης σε προνομιούχες περιοχές. . Απαγόρευση εισόδου εγχρώμων, σε περιοχές λευκών . Υποχρέωση των εγχρώμων να κατέχουν διαβατήριο , προκειμένου να περάσουν σε περιοχές λευκών. Ακόμα και για την καθημερινή τους εργασία. Ταμπέλα σε παραλία που επέτρεπε την είσοδο μόνο σε Λευκούς,

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

Οι συνέπειες του ρατσισμού επηρεάζουν όλα τα κοινωνικά στρώματα και σε μεγάλο αρκετές φορές βαθμό προκαλώντας προβλήματα στις σχέσεις μεταξύ των μελών μίας κοινωνίας. Πιο συγκεκριμένα: Φαινόμενα περιθωριοποίησης, άγονες αντιπαραθέσεις, και καταργούνται τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα.

- Επικρατεί αναξιοκρατία, κοινωνικές ανισότητες, διχόνοια, φαινόμενα που δυναμιτίζουν την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας (απώλεια κοινωνικής συνοχής, ομαλότητας).
- Ξεσπούν συγκρούσεις, εκδηλώνονται ταραχές, κυριαρχεί η βία, που «πληγώνει» την έννοια και την αξία του πολιτισμένου ανθρώπου.
- Διευρύνεται το χάσμα μεταξύ των πλουσίων και φτωχών. *Δημιουργεί άθλιες συνθήκες διαβίωσης, και οδηγεί στην ανεργία και το χαμηλό βιοτικό επίπεδο, ένα, μεγάλο τμήμα του πληθυσμού. Έτσι πολλοί ωθούνται στην εγκληματικότητα και τα ναρκωτικά. Οι άνθρωποι χωρίζονται σε τάξεις «ισχυρών» και «αδυνάτων», «ανωτέρων» και κατωτέρων ανθρώπων.*

Συντελεί στην εκμετάλλευση και την υποδούλωση των ανθρώπων και των λαών.

- Το άτομο αποδέχεται μια σκοταδιστική αντίληψη (λόγο προκαταλήψεων), εσφαλμένης κρίσης και λανθασμένων εντυπώσεων το άτομο παύει να έχει κριτική σκέψη και αυτό του στερεί την πνευματική ελευθερία. Ο πνευματικά ανελεύθερος άνθρωπος σταματά να κρίνει σωστά, αντιλαμβάνεται τον κόσμο λάθος αφού διακατέχεται από λάθος πληροφορίες.
- Υπονομεύεται η δημοκρατική λειτουργία των θεσμών από την κυριαρχία της αδικίας, αναξιοκρατίας, την περιφρόνηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων .
- Περιθωριοποιούνται άτομα και ομάδες .Παρεμποδίζεται η δημιουργική τους συμμετοχή στην κοινωνία και η εξέλιξή τόσο των ίδιων όσο και της κοινωνίας .
- Κυριαρχία της αδικίας, της αναξιοκρατίας και της περιφρόνησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εις βάρος της ισότητας, δικαιοσύνης και της ηθικής κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής κατάστασης.
- Παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις ατομικές ελευθερίες , που υποστήριξαν όλα τα φωτισμένα πνεύματα της ιστορίας. Προσβάλλει την ανθρώπινη προσωπικότητα, περιφρονείται η αξία 'άνθρωπος' και εξευτελίζεται η προσωπικότητα του.
- Ο ρατσισμός στερεί από τους λαούς, την ευκαιρία να αναπτύξουν πολιτισμό και χάνονται οι παραδόσεις με αποτέλεσμα οι άνθρωποι να χάνουν την πολιτισμική τους ταυτότητα.
- Έλλειψη διάλογου και συνεργασίας δηλαδή τροχοπέδη για πρόοδο-ευημερία (κοινωνική και ατομική).
- Οικονομική εκμετάλλευση και υποδούλωση ατόμων και λαών με σκοπό πολλές φορές την ευχαρίστηση πολλών ατόμων που συνήθως πάσχουν από ψυχολογικά προβλήματα.

- Ξεσπούν συγκρούσεις, εκδηλώνονται ταραχές, κυριαρχεί η βία που «πληγώνει» την έννοια και την αξία του πολιτισμένου ανθρώπου και απορρίπτει τις αρχές καθώς και τις ρίζες των ανθρώπων.
- Δημιουργούνται κοινωνικοί αποκλεισμοί , περιθωριοποιήσεις ατόμων ή ομάδων , δημιουργία γκέτο που συχνά αποτελούν δείγμα έλλειψης στοιχειώδους κοινωνικού πολιτισμού.
- Διευρύνετε το χάσμα μεταξύ των πλουσίων και φτωχών. Δημιουργεί άθλιες συνθήκες διαβίωσης , και οδηγεί στην ανεργία και το χαμηλό βιοτικό επίπεδο, ένα ,μεγάλο τμήμα του πληθυσμού. Έτσι πολλοί ωθούνται στην εγκληματικότητα και τα ναρκωτικά. Οι άνθρωποι χωρίζονται σε τάξεις «ισχυρών» και «αδύνατων» ανθρώπων.
- Δημιουργούνται αισθήματα ανασφάλειας , καχυποψίας, φόβου στις διαπροσωπικές σχέσεις και χάνεται το αίσθημα της φιλίας και της εμπιστοσύνης.
- Ξεσπούν πόλεμοι εναντίον λαών και ανθρώπων καθώς και ιμπεριαλιστικές τάσεις καταστρέφοντας έτσι και το φυσικό τοπίο και δημιουργώντας μεγάλες απώλειες ανθρωπίνων ζώων.
- Επικρατεί αναξιοκρατία, κοινωνικές ανισότητες , διχόνοια, φαινόμενα που δυναμιτίζουν την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας (απώλεια κοινωνικής συνοχής, ομαλότητας).

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

Η ευθύνη για την αντιμετώπιση των ρατσιστικών φαινομένων επιμερίζεται τόσο στην οργανωμένη πολιτεία που οφείλει θεσμικά και με τη νομοθεσία να αντιμετωπίσει όσο και στα μεμονωμένα άτομα που οφείλουν στις καθημερινές τους πρακτικές να αντιμετωπίζουν τους συνανθρώπους τους χωρίς προκαταλήψεις. Η πολιτεία οφείλει να μην ενθαρρύνει ρατσιστικές εκδηλώσεις, να καταδικάζει και να στηλιτεύει τα κρούσματα του ρατσισμού και να νομοθετεί χωρίς κοινωνικές διακρίσεις. Τα άτομα οφείλουν να απορρίπτουν τον ρατσισμό όχι μόνο θεωρητικά αλλά και έμπρακτα μέσα από τη στάση και τη συμπεριφορά τους απέναντι στις ομάδες εκείνες που είναι ευάλωτες στις οποιοσδήποτε ρατσιστικές αντιλήψεις.

- Ένας θεσμός που μπορεί να λειτουργήσει θετικά στην αντιμετώπιση του ρατσισμού είναι η οικογένεια μιας και αποτελεί τον κυριότερο φορέα κοινωνικοποίησης του ατόμου. Η οικογένεια και κυρίως οι γονείς πρέπει να διαποτίζουν τα παιδιά τους με ανθρωπιστικές αρχές. Έτσι, το άτομο από νεαρή ηλικία μαθαίνει να σέβεται το συνάνθρωπο του σαν ύπαρξη και σαν προσωπικότητα.

- Η ανθρωπιστική παιδεία είναι δυνατό να συμβάλλει στην στενότερη επικοινωνία και στην συνεργασία των ανθρώπων ανεξαρτήτου χρώματος, καταγωγής, επαγγέλματος. Η πνευματική καλλιέργεια θα μας απομακρύνει από το φανατισμό και τις προκαταλήψεις, βοηθώντας στο να επανατοποθετήσουμε σε σωστότερες και δικαιότερες βάσεις τις σχέσεις με τους συνανθρώπους μας. (συνειδητοποίηση της αξίας άνθρωπος)
- Απαιτείται η ενεργοποίηση των πνευματικών ανθρώπων αφού θα αποκτήσουν ευαισθησία σε θέματα ελευθερίας, δημοκρατίας και δικαιοσύνης, ώστε να αγωνιστούν για την κατάργηση των φυλετικών διακρίσεων, στις χώρες που υπάρχουν.
- Θα πρέπει να υπάρξει επίσης μια δικαιότερη κοινωνική πολιτική, που δε θα κάνει καμιά διάκριση μεταξύ των ανθρώπων, αλλά παρέχει σε όλους ίσες ευκαιρίες στον τομέα της απασχόλησης, της εφαρμογής των νόμων και γενικά σε κάθε εκδήλωση της ανθρώπινης δραστηριότητας που καθορίζει από τις σχέσεις κράτους-πολίτη.
- Σε μια εποχή που η καταπάτηση (άμεση ή έμμεση) των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, χωρίς οποιαδήποτε διάκριση ή αναστολή από κάθε μορφή εξουσίας, ευρίσκεται στο απόγειό της, η ευαισθητοποίηση των ανθρώπων και δη των νέων αποτελεί μια ΕΛΠΙΔΑ για ένα κόσμο καλύτερο. Ζούμε σε μια εποχή που η τεχνολογία ξεπερνά κατά πολύ τη γνώση του μέσου πολίτη και κατά επέκταση η χρήση της τεχνολογίας ή οποιασδήποτε ειδικής τεχνογνωσίας στη παραβίαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων γίνεται δύσκολα διακριτή και περνά απαρατήρητη π.χ. στο τραπεζικό σύστημα. Για αυτό, πρώτα η κατανόηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ακολούθως η ΓΝΩΣΗ των τρόπων και των μέσων προάσπισής τους, αλλά πάνω από όλα η διάθεση για αγώνα υπέρ των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κυρίως από τους κάθε εκλεγμένους ηγέτες (π.χ. μαθητικός Συνδικαλισμός και άλλους) αποτελούν την βασική ελπίδα κάθε ανθρώπου, για πρόοδο και για μια πορεία για ένα πιο ανθρώπινο πολιτικό και κοινωνικό κεκτημένο.
- Επίσης πρέπει να γίνει ευαισθητοποίηση όλων των κρατών σε παγκόσμια κλίμακα πάνω σε θέματα σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (μειονότητες). Οι Διεθνείς οργανισμοί μπορούν και οφείλουν να επιβάλουν κυρώσεις οικονομικές και διπλωματικές σε εκείνα τα κράτη που καταπατούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και δεν σέβονται την ανθρώπινη υπόσταση.
- Υλική και ηθική βοήθεια στους λαούς που καταπιέζονται από το ρατσισμό
- Γενικά επιβάλλεται, κυρίως στη σημερινή εποχή, οι προσπάθειες για έναν κόσμο δικαιότερο, πιο πολιτισμένο να είναι συνεχείς .Και για την πραγματοποίηση

αυτού του σκοπού θα πρέπει να εργαστούμε όλοι σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Μόνο λοιπόν με την εξάλειψη κάθε είδους διάκρισης θα μπορέσει να παγιωθεί η ειρήνη, η συνεργασία και η γόνιμη επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων.

- Με την παιδεία, τη μελέτη της Ιστορίας, της Βιολογίας, της Κοινωνιολογίας, της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και γενικότερα των Κοινωνικών Επιστημών, οι άνθρωποι όχι μόνο δεν θα πέφτουν θύματα προπαγάνδας, αλλά θα είναι σε θέση να αποδεικνύουν με επιχειρήματα πως οι ρατσιστικές αντιλήψεις είναι επιστημονικά αβάσιμες και πως η ισότητα μεταξύ των ανθρώπων είναι αδιαμφισβήτητη.
 - Η εκπαίδευση με την σειρά της θα πρέπει να συμβάλει στη καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των νέων και να παρουσιάζει τα θετικά της διαφορετικότητας, καλλιεργώντας παράλληλα το σεβασμό προς αυτό, ώστε να εξαλείψει τη ρατσιστική συμπεριφορά των νέων.

Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν τρόποι αντιμετώπισης του ρατσισμού αρκεί η προσπάθεια να είναι συλλογική και προωθούμενη όχι μόνον από τους πολίτες αλλά και από την ίδια την κοινωνία και το σύστημα αξιών που αυτή προβάλλει.

- 🚩 Οι γονείς στο στενό περιβάλλον της οικογένειας πρέπει να διαποτίζουν τα παιδιά τους με ανθρωπιστικές αρχές. *Έτσι, το άτομο από τη νεαρή ηλικία θα μαθαίνει να σέβεται το συνάνθρωπό του σαν ύπαρξη και σαν προσωπικότητα.*
- 🚩 Απαιτείται η ενεργοποίηση των πνευματικών ανθρώπων, ώστε να αγωνιστούν για την κατάργηση των φυλετικών διακρίσεων, στις χώρες που υπάρχουν.
- 🚩 Θα πρέπει να υπάρξει επίσης μια δικαιότερη κοινωνική πολιτική, που δε θα κάνει καμιά διάκριση μεταξύ των ανθρώπων, αλλά θα παρέχει σε όλους ίσες ευκαιρίες στον τομέα της απασχόλησης, της εφαρμογής των νόμων και γενικά σε κάθε εκδήλωση της ανθρώπινης δραστηριότητας που καθορίζεται από τις σχέσεις κράτους – πολίτη.
- 🚩 Ευαισθητοποίηση όλων των κρατών σε παγκόσμια κλίμακα πάνω σε θέματα σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (μειονότητες).
- 🚩 Υλική και ηθική βοήθεια στους λαούς που καταπιέζονται από το ρατσισμό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κασιμάτη Ρ, Παπαϊωάννου Μ, Γεωργούλας Σ, Πράνταλος Η, Κοινωνιολογία Γ Λυκείου

Έκφραση - Έκθεση για το Γενικό Λύκειο – Θεματικοί κύκλοι

Γεωργογιάννης Π, (1997) Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Γκόβαρης Χ, (2001) Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Ατραπός.

Ομάδα ερευνητικής εργασίας.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ ΑΝΤΩΝΙΑ

ΓΕΡΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ ΒΑΡΒΑΡΑ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΑ ΑΝΝΑ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑ

ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΚΑΡΒΟΥΝΗ ΑΛΚΜΗΝΗ

ΚΑΡΒΟΥΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑ

ΚΟΝΤΟΥΝΗ ΜΑΡΙΑ

ΜΑΓΚΛΑΡΑ ΕΛΛΗ

ΠΑΠΑΔΑΝΕΛΛΗ ΕΙΡΗΝΗ

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΕΝΕΤΣΑΝΑ

ΣΙΩΖΙΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ

ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΩΡΙΔΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΧΟΥΣΙΑΔΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑ